

МАРКО ЈАНКЕТИЋ

Близак ми је Филип јер и ја бежим у литературу

*Некад имамо све у живоју и бојанство и све услове за срећан живој, а нисмо срећни.
И онда нам позориште или било која уметност или врста љубави помоћне
да се духовно оилеменимо и сјознамо смисао живоја*



Куриозитет је да је у првом извођењу ове представе 1985. играо Миша Јанкећ, Ваш отац. Јесте ли имали неку посебну конекцију или сентимент због тога?

- Јесте, само што он није играо Филипа него Благоја. То је била велика производба Југословенског драмског позоришта, у режији Дејана Мијача, изузетно значајна за нашу позоришну уметност и добила је многе награде на разним фестивалима. Тај комад је у том тренутку имао један контекст и један редитељски потпис који је коренсподирао са оним временом, сада ми имамо другачији контекст, другачији редитељски потпис. У међувремену су се дедесетих догодили ратови и свашта нас је снашло, тако да без жеље да редитељ то потцрта-

ва, а и у представи се не помиње, ми ипак с тим осећањем улазимо у ту причу. Наравно, и причу која се бави борбом глумца, односно, уметника за неку универзалну идеју истине, саосећања, емпатије љубави кроз поезију, позориште, музику, књижевност и једну ужасну мучку људи да то разумеју јер се боре да преживе. Зато је важна та реченица у представи „нама пекар помаже да се прехранимо а глумац, шта ради?“ А Василије Шопаловић одговара „можда нам глумац говори о томе, због чега је важно да пекар постоји“. Тако да се враћамо на ту есенцију уметности која је толико пута девалвирана и оспоравана у тешким временима а заправо, ми због те духовне лепоте и сатисфакције и живимо. Некад има-

мо све у животу и богатство и све услове за срећан живот, а нисмо срећни. И онда нам позориште или било која уметност или врста љубави, помогне да се духовно оилеменимо и спознамо смисао живота.

Колико твом глумачком сензибилитету одговарају класични позоришни комади, као што је овај?

- Играо сам солидан број класичних представа и светских и домаћих и ја то волим. Класика је темељ, рудимент драмске уметности. Волео бих да играм у драматизацијама Достојевског или Хемингвеја, Џека Лондона... Имао сам срећу да први пут у позоришту играм Шекспира, Молијера, Лорана, радовао сам се и малим улогама.

Да ли си припремајући "Шопаловиће", погледао и извођења неких других позоришта?

- Јесам и снимак производбе и неких других позоришта, али се увек трудим да са ансамблом, драматургом и редитељем, направимо неку нашу причу, наше виђење, да се изборимо за нашу идеју. Мени је Филип Трнавац јако близак јер често и сам бежим у литературу, поезију, не до те мере, али често пожелим да се отргнем од ове реалности која није нимало пријатна. Потпуно ми је било блиско да играм Филипа јер сам могао да претпоставим која су његова осећања. Није оваква стварност само код нас, већ и у целом свету. Сада су нам доступне информације и видите колико ружних ствари, зла и несреће се догађа око нас. Неки беже у алкохол, дрогу, неки у јогу, неки цогирају, неки и полуде а неки иду у позориште, као Филип. Раде све да би се спасили тог зла и ружноће.

Како си ти поднео неиграње у овом последњем злу које нас је снашло?

- Нама глумцима увек недостаје и позориште и публика, јер без њих, немамо своју сврсисходност, не постојимо. Било нам је тешко али сад се враћамо. Радостан сам што сам на Фестивалу. Скоро сам био на ФЕСТ-у, а и овај ужички Фестивал је био у позну јесен. Прија ми што је сад у лето, то ми најављује неко ново буђење.

М. Петровић

РАЗГОВОРИ О ПРЕДСТАВИ И ПРЕС КОНФЕРЕНЦИЈА ЈУГОСЛОВЕНСКО ДРАМСКО ПОЗОРИШТЕ БЕОГРАД

Дрвеним мачем на пожар

Марко Јанкеић, као Филип Трнавац: Ова представа је посвета не само Југословенском драмском позоришту, већ сваком позоришту. Она је посвета глумцима и ономе што нам се дешава у свим злим временима. То је борба са злом, разарањем, пожарима у које улећемо са дрвеним мачем. То је борба поезијом, позориштем, уметношћу, љубављу... против мржње и ружноће.

Олга Одановић, као Јелисавета Протић: Ова представа говори о дубокој вери у ово што ми радимо. Шта значи уопште позориште, чему оно служи? Ово је прича о дрвеном мачу, њиховој дубокој, непоколебљивој вери и непресушној енергији да своје позориште сачувају. Ова прича је актуелна и у овом тренутку. Љубомир Симовић је такав писац, ванвременски и овај текст је толико генијалан и фантастичан, да када га изговарате на сцени, у свакој реченици се много тога крије. Пре свега, за мене је ово и прича о лепоти, дубокој вери и слободи.

Драган Бјелогрић, као Василије Шопаловић: Када је била премијера ове представе, ја сам такође, био у публици. Не играм често у позоришту, али постоје моменти у којима када се заврши представа осетим тугу што је тако. Ово је била једна од тих представа. Пре десет дана ме је назвао Јагош Марковић и питао да ли хоћу да „ускочим“ да би се представа одиграла овде, на Фестивалу. Тако да имам и импресију, као гледалац, али вечерас сам први пут био, како каже Љуба Симовић: „на позорници, а нисам био у црној рупи која је гледа“. Мислим да је ово један од најбољих позоришних комада на српском језику, а Љуба Симовић један од највећих живих песника. Векови ће проћи, овај комад ће се играти.

Анита Манчић, као Гина: Захвалила бих се колеги Драгану Бјелогрићу што смо вечерас овде, то је велика храброст. Захваљујем се и публици, без које позориште не би ни имало смисла. Ова сарадња позориша и публике вече-



рас, као и судар живота и позоришта у представи је нешто што је очигледно и једни без других апсолутно не можемо. Мој утисак је да је позориште нападнуто и споља и изнутра. Имамо судар, подршку, напад и одбрану. Надам се да ће право, озбиљно позориште све то преживети.

Љубомир Бандовић, као Благоје Бабић: Све је то магично, јер је ово једина уметност где се док се ствара и – гледа. Ви нас видите док проживљавамо све ово и док пролазимо кроз све. Сви ми глумци бирамо да живимо у некој својој реалности, везано за одређену улогу, коју у том тренутку радимо. Ипак, Филип се тога држи зато што ова „реална реалност“ нема смисла. Он једини докаже на крају да његова конструисана реалност има смисла. Полажући Исусову жртву, он спаси један живот, спаси труп, једног човека од неправедне осуде. Тако позориште постаје лековито, као што је и ова представа многима који је гледају, али и нама који је играмо.

Ирфан Менсур, као Мајцен: Праизведба овог комада је била у Југословенском драмском позоришту, режирао је велики Дејан Мијач и направио велику представу. Мало другачије је текст прочитао велики Јагош Марковић, који је направио представу која полако и сигурно слуги на блокбастер Југословенског драмског позоришта. Нећете веровати, ово је четврта представа коју смо одиграли, а премијера је била 8. марта, дан пре затварања свих позоришта. Сада смо морали да се вратимо у представу. Захваљујући

Бјелогрићу који је имао толико храбрости да „улети“ у представу смо овде. Успело је уз његову лудост, али и помоћ нас и нашег суфлера, Ксеније. Овај комад се игра у целом свету. Слути на посвећеност старом Југословенском драмском позоришту, али преведена је на неколико језика и постаје један од позоришних класика.

Јована Беловић, као Софија Суботић: Сваки пут када читам овај комад, имам утисак да је представа посвећена неком или нечему другом. То је вероватно тако зато што смо ми мали и не можемо да схватимо колики је заправо овај комад. Мислим на нас млађе. Управо размишљам о томе да је заправо посвећена сваком бићу које је икада имало икакве везе са позориштем, у којој год да је функцији. Говори се о забрани позоришта, а мислим да младог човека још више боле и пеку те прве забране, на шта год да се односе. То рађа бунт у теби и константно имаш потребу да оствариш то што желиш.

Сања Марковић, као Симка: Ово је предивна, искрена, љубавна представа. Тиче нас се свих. Нас дира, а надам се да је и вас нешто дирнуло. У представи, Симка схвати шта је то позориште, схвати да су то скривене, најискреније, најтананије емоције. Сада се то, уз реалност у којој живимо, још јаче осећа.

Милош Самолов, као Милун: Ово је прилична парадигма са данашњом политиком. Тај момент уживања у туђој несрећи даје спецификум тој ситуацији.

Бојан Муњин, селектор ЈПФ:

Узбуђен сам као и сви вечерас у сали, јер је ово тема свих нас. Говори о глумцима у рату, али и свима нама. Сви се препознајемо у Симкином дворишту, између страха и подвига. То је слоган управо овог времена и нашег живота. Увек се одлучујемо између страха и подвига, жртве и издаје.

Алмир Имширевић, критичар: Опет смо се дотакли приче о ратовима. Ова представа је одлично обрадила тему емпатије и шта значи уживети се у улогу неког другог. Овај текст говори и о онима који то не разумеју, који исмејавају. Свих ових година највише нам је недостајала емпатија.

Др Марина Миливојевић – Мађарев: Била сам на премијери ове представе 8. марта прошле године, што је било седам дана пре ванредног стања због вируса корона. Дакле, у тренутку када почиње „време страха“. Праизведба комада је била на сцени ЈДП у октобру 1985. године и играна је изузетно успешно, више од сто пута, све до рата, све до „времена страха“. Радња комада је смештена у Ужице, у тренутку када је окупирано, у „времену страха“. Ипак, ова представа не говори о страху, већ о подвигу, о борби уметника за њихово право на живот, уметност и за позориште. Ову представу сам доживела и као својеврсну посвету Југословенском драмском позоришту.

Бранко Поповић, редитељ, Ужице: Када су Швајцарци радили чувену представу Љубе Симовића, све до премијере су веровали да је Ужице митски град, јер се помињу Сињевац, Глувачки поток, Житна пијаца... Пред премијеру су звали Љубу да питају да ли је то тачно и тако сазнали да Ужице као такво заиста постоји. Сценеограф, фотограф и глумица која игра главну улогу су били моји гости три дана. Обишли су град, фотографисали и одушевили се. Рекли су да су ментално потпуно променили слику о свему, када су схватили да није реч о измишљеним топонимима.

Ана Милошевић

ОЛГА ОДАНОВИЋ

Култура је неопходна посебно у смутним временима

Пошребно нам је позориште које нас води најпре, чини бољим људима и буди једну врсту наде. Позориште које вас мотивише, тера да размишљате и подсећа на праве људске вредности



Да ли нам је у тешким временима потребно позориште?

- На то питање знам одговор. Позориште нам је свакако потребно, поготову у временима која су таква каква јесу, неоспорно тешка. Позориште је увек било најбоље баш у таквим временима. Најбоље ствари у театру су се догађале када се неким чинило да нема услова за позорште. Баш тада су се рађале најбоље представе. Позориште је спас за публику, за нашу најдивнију обичну публику којима оно представља храну. Као што је потребно и нама глумцима, редитељима, као што је музичарима потребна њихова музика. Јер, ако не скренете свој ум, своју мисао у тешким временима на неку другу страну, то једноставно није добро. Није људско биће баждарено да слуша само о неким ружним стварима, о смрти, болести... То жив човек не може да поднесе, јер апсолутно није нормално. Култура је неопходна, посебно у смутним временима.

Какво позориште нам је потребно да би се ширио круг позоришне публике?

- То је много комплексно питање и није једноставно на њега одговорити. Лично волим позо-

риште које поставља питања на која ћемо ми глумци, као и публици сами пронаћи одговоре. Позориште које има емоцију, доноси неку врсту узбуђења. Мене као Олгу искључиво занима узбудљиво позориште. Оно које нас подсећа на вредности које смо заборавили, погазили. Данас нема поштовања, нема ни искрене љубави, то могу слободно да кажем. Одговорно тврдим да љубав можда само у неким траговима постоји, као нека искра. А мора увек да постоји нека светлост. Ту светлост ћете пронаћи у театру. У позоришту гледате сигурно све оно чиме смо у животу окружени, па се то обрађује на мање или више духовитији начин. Некад је то комбинација комедије и трагедије, али је све то катарза, прочишћење за нас на сцени као и за нашу драгу публику. Такво позориште нам је потребно. Позориште које нас води напред, чини бољим људима и буди једну врсту наде. Позориште које вас мотивише, тера да размишљате и подсећа на праве људске вредности.

Када улазите у неки нови пројекат, неку нову улогу, како правите одклон од карактера које сте пре тога играли?

- Постоје улоге које су на мене као глумицу оставиле дубок траг са којим ја морам да се изборим пре неког новог глумачког задатка. Као да имам неку врсту ђачке гулице па избришем то што је било, да бих могла да кренем од нуле да радим нешто ново. Фокус у сваком случају мора бити само на том новом комаду, новој улози коју радим. То вам је нешто као кад човек доживи амнезију. Наравно, то остане у мом сећању, али га потиснем, јер не желим и не дозвољавам да се сећам док радим нешто ново.

Добитница сте многобројних награда. Да ли сте дуго чекали на званична признања?

- Нисам ништа чекала. То се догодило. Имала сам и срећу да некоме баш ја оваква каква јесам будем потребна у некој подели. Редитељ који ме је позвао је сигурно нешто видео у некој претходној улози и проценио да могу да изнесем задатак који ми је наменио. Мене је Јагош Марковић открио. Веровао је у мене. Чудан је то сплет околности. Много тога треба да се потрефи. Поред талента и знања у овом послу је потребно имати и мало среће, да у пра-

во време будете на правом месту и да на том истом месту буде неко ко треба да вас види. Неко ко ће већ сутра, или за дан, два почети рад на новој представи.

Када је ваша кћерка Ленка уписала факултет, плакали сте. Од среће или туге?

- Плакала сам од туге. Била сам несрећна, јер стварно нисам желела да се бави овим послом. Мислим да глумачка деца, иначе, имају велики терет на својим леђима. То је заиста истина. Дакле, знајући какав је ово посао и кроз шта ће све она морати да прође била сам веома тужна. Али, своје дете, како год било, морате да подржите. Ја сам студирала андрагогију и на трећој години мама ме је подржала да одем на пријемни за глуму. Тата није ни знао шта се дешава. Моја жеља је била неприкосновена и толико јака да сам ја отишла на академију са двадесет једном годином. Зато сам морала да разумем потребу моје кћерке за глумом.

Када можемо очекивати почетак емитовања друге сезоне серије „Радио Милева“?

- На јесен. Мислим да ће од октобра кренути нове епизоде. Завршавамо 15. јуна снимање и верујем да ће публика у њима уживати. Заволела сам тај лик, уживам у Милеви. Сад су ми Наталија и Соња, Марија Вицковић и Крис Габрић које играју моју кћерку и унуку у серији, постале као део породице. Кад смо на снимању стварно функционисемо као породица. Кад уђем у тај стан обузме ме топлина, поготову кад смо дуже на снимањима. Кад снимате две, три недеље у континуитету сродите се и са том атмосфером и са глумцима. Лепо нам је на снимању, јесте напорно али добра је екипа, дивни су људи и сви се радујемо кад се окупимо. Мислим да то и публика препознаје.

В. Туцовић

АНИТА МАНЧИЋ

Свет ликова и драмских дела постао је истинитији од самог живота

Данас је највећа истина у добрим представљама, она се код одличних глумаца и редитеља догађа. Као људи нисмо више своји, „нисмо сели на свој коња“, већ итрамо неку туђу итру, живимо у неким страховима

„Хтела бих да сам Шекспирова луда, да могу да кажем истину, да је упакујем како ја хоћу, па да ме онај који уме да чује - чује, а оног ко не уме, насмејем“, рекли сте пре неколико година у једном интервјуу. Да ли се нешто од тада до данас променило?

- Не. Како време пролази тако се све чешће и чешће враћам на Роттердамског, на Шекспира. Стално ми се врзају по глави те реченице из Шекспирових дела.... јер често се запитам да ли оне говоре о Шекспиру као писцу или о томе да се овај свет уопште не мења. Односно, мења боје и обресе, али људи остају исти. На крају крајева све је већ записано у античкој трагедији.

Да ли су Шекспирове улоге оне које и даље највише прижељкујете?

- Из много разлога да. Јер ту је сублимација филозофије, песништва и драме. Само у реченици „Ово време је искочило из зглоба“ цео је космос! Зато ми је све његово страшно занимљиво. Он тако лепо комуницира са временом у коме и ми данас живимо. А на један дубоки, суштински начин, начин који није површан, поиграва се са људима, и мислим да припада овом тренутку више него било ко други.

Имали смо прилику да Вас видимо у великом броју улога, које су остале веома запажене,



од Милеве Анјнштајн, Каролине Нојбер, многих других, па све до Гине. Како успете да у себи спакујете те туђе животе и емоције? „Кад ме стигне туга ућутим да је преживим. Или се једноставно исплачем“, изјавили сте једном приликом.

- Сада више не могу ни да плачем. Имала сам и у скорије време ситуације када су ми говорили да би било добро да се исплачем, јер добро је и здраво и то треба на неки начин избацити из себе. Говорим приватно да то не могу. Али на сцени то и даље јако добро функционише. Како? Не знам. Просто се деси. Можда зато што је негде свет ликова, драмских дела, постао истинитији од самог живота. На жалост!

Некад је и позоришту и писцима био инспиративан обичан живот. А сада мислим да је, не увек, највећа истина у dobrim представама, да се она код одличних глумаца и редитеља догађа. Као људи нисмо више своји, „нисмо сели на свог коња“, већ играмо

ла бих да кажем нешто више, него што је до сада била ситуација или ситуације у којима се један глумац налази, у којима се налази позориште. Тако да ако будем имала храбрости, можда се упутим и тим путем, да сазидам нешто иза себе.

Колико је Ваш став, а можда и сам поглед на свет, променио ангажовање у раду са децом са Дауновим синдромом?

- Рад са њима и ангажовање у Удружењу су резултат мог једног одређеног тренутка. Мог неког sazревања, али и борбе, јер човек да би sazрео мора да се бори, да буде у сталним преварањима. Они јесу били део препознавања нечег у окружењу, у свету у коме живим, и јесу значајан део промене мојих ставова и циљева. Схватила сам да ако имаш довољно памети да се пробудиш, да сажмеш све у једну целину, онда много тога, просто, окренеш у нешто позитивно. Ти мали људи били су део, озбиљан део, мог личног sazревања, препознавања проблематике коју сви ми носимо, али и жеље и потребе да и научим нешто од њих.

Б. Дамњановић



Република Србија
МИНИСТАРСТВО КУЛТУРЕ И ИНФОРМИСАЊА



ПИШЕ:
Алмир Имширевић

РЕЧ КРИТИКЕ

ПОЗОРИШТЕ И СТВАРНОСТ, БРАЋА БЛИЗАНЦИ

Позориште може учинити, тврде драмски ликови Љубомира Симовића, да нам Енглеска буде педесет метара далеко, а 18. вијек на пет минута од нас. Синоћ, на изведби представе „Путујуће позориште Шопаловић“, Југословенског драмског позоришта, а у режији Јагоша Марковића, Ужице је било у позоришној сали, али и на сцени, а пред очима нам био рат и нацистичка окупација града. И били глумци који глуме глумце.

Прва слика, и прије изговорене реплике, прије првог глумачког покрета, изазове немир и нелагоду. Наиме, након позоришног мрака укаже нам се нека врста одраза у огледалу, слика је „искривљена“, али опет стварна, застрашујућа; видимо театарске балконе и зидове начете ватром, гараж на здању које се осипа. Од самог почетка редитељ нас наводи на размишљање о танкој линији између стварности и фикције. Допушта да се свијетови преливају један у други, непрестано мијешају, да нас збуњују, али и тјеше својом несталношћу. Тјера нас Јагош Марковић, а све уз неизоставну помоћ драмског аутора, да се непрестано питамо шта стоји насупрот игре, како оне дјечије, тако и глумачке, да ли озбиљност или стварност.

Представа „Путујуће позориште Шопаловић“ прича је о глумачкој трупи која се за вријеме Другог свјетског рата затекне у окупираном Ужицу; долазе са намјером да играју Шилерове „Разбојнике“, а њихова умјетност бива препозната као нешто у шта се сумња, што се исмијава и понижава. И баш као поменути „Разбојници“, ни Симовићева драма нема „сретан крај“, а на становит начин, такође говори о „браћи“ и њихову сукобу. Ипак, за разлику од њемачког драматичара, ужички пјесник као браћу поставља – позориште и стварност. О том и таквом погледу на свијет, који у себи носи клику донкиховског лудила, можда понајбоље свједочи лик Филипа Трнавца, којег тумачи Марко Јанкетић. Умјетност, по неписаном правилу, захтијева непризнавање граница; у свијету Филипа Трнавца један поред другог живе Орест и Мајцен, грчки јунаци и њемачки окупатори, Хамлет и Дробац...

Антони Хопкинс, славни холивудски глумац, једном приликом је, објашњавајући начин на који се припрема за своје улоге, описао рад на филмској сцени у којој је имао задатак да одглуми срчани напад. У уговору је тражио да му се дозволи да ту сцену понови само једном, јер његово тијело више „не разликује стварност од глуме“. Дирљив и прецизан опис врхунске глумачке способности и посвећености, а која нам доказује баш оно што тврди и Љубомир Симовић – умјетност је оружје, а ми с њим, повремено, кад је среће, играмо „руски рулет“.

Ужице из ове драме подсјећа на Маркесов Маконодо; Љубомир Симовић, пјесник, надреалним претвара најобичнију пијаву, батинаш Дробац добија обрисе митског, у себи спаја Гилгамеша и Енкидуа, истовремено је у њему животињска снага, ум звијери, али и потреба да упознаје љековите траве. И у томе је као сумерски јунак, онај што не достигне бесмртност, али људскост дотакне чином самоубиства. Увјерљиво и привлачно га у представи „Путујуће позориште Шопаловић“ тумачи Ненад Јездидић.

„Камилицу види, рат око себе не види“, каже један од Симовићевих ликова, и нама се са правом учини да том репликом не описује тек једну особу, већ изговара осуду лошег позоришта, неискрене умјетности и површних, нехуманих сподоба око нас. Ова драма, прије свега, говори о потреби за разумијевањем другог и другачијег. Аутор не огољава глумачки занат, не исмијава ситне неспоразуме између „браће“, између Позоришта и Стварности. За њега они су – близанци. Тако слични један другом, а опет свако особа, ентитет за себе. „Путујуће позориште Шопаловић“ је прича о емпатији. И да, намјерно, не користим ријеч суосјећање, што се може учинити синонимом, али није. Наиме, суосјећање ставља позорност на „бол другог“, а емпатија не занемарује и све друге емоције. Илити, другим ријечима, суосјећање нас ставља уз другог, бивамо у позицији посматрача; са стране, са удаљености видимо и покушавамо разумјети. Емпатија, баш као глума, значи „улазак у туђе ципеле“, стављање на мјесто другог, улазак под његову кожу. А та, тако једноставна и тако застрашујућа способност, којом велики глумци владају, умије бити опасна и смртоносна. Кад сте Антони Хопкинс, кад сте бијели Американац, можете страховати од срчаног удара, када живите на Балкану, када сте Василије, Јелисавета, Филип, Гина, Благоје, или неко њима сличан, тада се можете, и морате, плашити много више ствари и појава. У овом нашем простору, како на сцени, тако и изван сцене, ватра увијек тиња, а облак дима пречесто подсјећа и пријети да ће прогутати храмове који су нам драги и важни.

Љубомир Симовић остаје пјесник и када испишује драмске реплике и ситуације. Његов рукопис је сликовит, али јасан и упечатљив; његове реченице се памте, а он се, баш као и његови ликови, не плаши граница. Не робује правилима жанра, не страхује од драматуршких закона. Зато нам се увијек чини да смо његове ликове – „већ видјели“, да их познајемо, да смо их срели, да их имамо међу познаницима, пријатељима, да их имамо у властитим породицама. Он није оптимиста, не инсистира на сретним крајевима, али опет, не одриче се ни – дрвеног мача.

Јагош Марковић своју представу испишује „болдираним словима“, па повремено то наглашавање, подебљавање, можда и умије засметати. Публици свјесно нуди два или три „краја“, а реквизита/сценографија повремено постаје сметња, коју мудро и привлачно отклони сценом када се огољена глумица, над којом је извршено насиље, огрне позоришном завјесом. Прича нам не нуди разлог за оптимизам, али нам за утјеху искрено поручује – „Трбају нам полицајци са минимумом позоришног знања!“

Средином шездесетих година Иво Брешан је написао „Представу Хамлета у селу Мрдуша Доња“, двије деценије касније створено је „Путујуће позориште Шопаловић“, а онда, нових двадесетак година и појавила се драма „Турнеја“ Горана Марковића. У свакој од тих прича – глумци, позориште и рат. Грубост и смијех, батинаши и пјесници, хероји и злочинци, стварност и... стварност.

Не знам за вас, али ја сам се гледајући представу Југословенског драмског позоришта, „осјећао као соба у коју су унијели љубичице.“ Народно позориште Ужице је соба, зар не?

РЕЧ ПУБЛИКЕ

ЈПФ је омаж свим Филипима

Марија М.: Одлична представа. Добро постављен комад, добро осмишљена редитељска сценска решења. Глумци одлични. Посебно ме је очарала Јована Беловић која је играла Софију, по мени, ускоро ћемо имати једну одличну позоришну глумицу, јер ови млади глумци веома обећавају.

Ива Ј.: Због свега овога из представе, данас Ужичани знају да цене позориште, да га негују и зато имају овај фестивал, као омаж свим Филипима Трнавцима. Имали смо прилику да на фестивалу погледамо неко од извођења „Шопаловића“, али ово ЈДП-а је заиста одлично. Иако се на сцени не мења ништа од сценографије, видела сам сваки

део нашег града о коме се говорило.

Јелена: Ово је позориште! Ово је права фестивалска представа. Овако нешто сам чекала да погледам, да доживим. Заиста су били одлични. Овакав текст заиста заслужује једну овакву поставку.

Драгана М.: Представа је одлична. Глумци сјајни. Ужичани видели себе из прошлог века, схватили где су грешили и у чему су грешили и све променили. Можда сам велики локал патриота, али мислим да бих представе по текстовима Љубе Симовића могла да гледам у небројеном броју извођења различитих позоришта и редитељских решења и да ми никада не би досадило.

Б. Д.

ЉУБОМИР БАНДОВИЋ

Уметност и позориште мењају свет



- Све врсте уметности, па и позориште, мењају свет. То је једино што мења свет. У овом нашем времену, стално смо под императивом успеха, у сну о хеппенду. Поверовали смо у егзактност онога што уметност нуди као идеал, а не у нешто што је могуће и оствариво. Због пандемије, нисмо играли годину дана, али људи у Београду су похрлили у позоришта. То је невероватно. Не може се доћи до улазница ни за једну представу – каже за *Билтен* Љубомир Бандовић, који тумачи лик Благоја Бабића у представи „Путујуће позориште Шопаловић“, у извођењу ЈДП-а.

Је ли време смрти и болести пригодно за позориште, како се та дилема нуди у комаду и актуелна је у овом, нашем времену?

- Ова пандемија има неке

своје „ске“ Кад је мањи број заражених живот је отворенији, отварају се кафане и пијаце, људи се друже. У време када је било дневно 4.000 до 5.000 инфицираних, ушао сам у расправу са уметничким директором ЈДП-а и мојим пријатељем Горчином Стојановићем. Рекао сам тада да је то менат који нас позива да будемо „коректив“ друштва, оно што позориште јесте. Предложио сам да се пријавимо и да помогнемо тамо где се вакцинишу људи или да се анагажујемо на неки други начин, јер је наш посао такав да окупља велики број људи у затвореном простору и због тога смо изложени противепидемијским мерама. Објаснио ми је, што је слика овог времена и капитализма у коме живимо, да ће нас уга-

сити ако то урадимо, јер све мора да буде исплативо. Ако не производимо, за систем не постојмо.

Одакле глумачкој трупи „Шопаловић“, па данас Вама и Вашим колегама, енергија, снага, воља и посвећеност да, и поред свега, изнова и изнова „поправљате“ наш свет?

- Та енергија је, вероватно, у вези са првом помисли о бављењу глумом. Мени се та помисао десила када сам имао шест или седам година. Имао сам срећу да растем у Врању и са 11 година, постао сам члан врањског позоришта. То је само потврдило моје снове о витезу који ће се увек борити за правду, мењати свет и борити се за људскост и емпатију.

Како вам је изгледао процес рада са Јагошем Марковићем и

његово читање „Шопаловића“?

- Комад је ода глумцу и глумчевој стварности, а сам процес двојако осећам. С једне стране, то Јагошево искуство нам каже да не морамо ништа, јер сви све знамо о овом комаду, и да не треба да се правимо паметни, јер смо га сви читали и анализирали на академијама. С друге стране, није нам дозвољавао да једни другима сугеришемо нека решења и да заједно осмишљамо сцене, нити да му износимо ставове о томе шта би и како би нешто требало да се уради. На сцени је, ипак, мноштво људи и све је то требало добро организовати. Он је ту представу гледао пре прве пробе и наравио ју је онако како ју је замислио.

Лик који играте све време је пијан, бежи од себе...

- Он је неостварен човек. Људе делимо на глупе, паметне, зле, добре и приписујемо им друге карактеристике. Али, када човек дође у зреле године, онда се води основном поделом - на остварене и неостварене људе и из ње проистичу све остале поделе. Благоје није успео као муж, неуспешан је отац, а вероватно нема успеха ни у чему другом. Он бежи од свог живота, уместо да се хвата у коштац с њим.

Ко је Благоје данас?

- Благоје је данас у скупштини, на неком директорском месту или нешто слично. Данас, што је човек неспособнији, то је њиме лакше манипулисати, а што је „гладнији“, лакше га је „нахранити“ за мале паре. Даш му леговање у Грчкој и на све ће да пристане.

Н.К.

ПОЛИТИКА

Danas

ВЛІС

вечерње
НОВОСТИ

РТС

Радио-телевизија Србије

ИЗ КРИТИКА

Сиромашни не иду на рођендане

ПОСЛЕ врло занимљиве представе "Кичма", коју је поставио у Мађарској драми Народног позоришта у Суботици, редитељ Вељко Мићуновић "Радничку хронику" режира у Српској драми, као природни наставак свог истраживања, започетог у "Кичми"... Овога пута, апсурд



радничког штрајка, коме се до уништења предају радници (немају имена, само бројеве), Мићуновић уопштава методом виђеним у средњовековним мистеријима. "Евримен" је свако кога се то тиче. А тиче се свих судионика толико призиваног капитализма, у коме је требало да свима буде боље, и онима који пију виски, и онима који једу клот пасуљ. Кроз низ призора (узалудно, понижавајуће ређање захтева радника газди, изношење транспарената, од којих је најбољнији у наслову овог текста, исповести радника, којима је "ново доба" разорило породични морал и односе, којима потрошачко друштво уништава систем вредности и осећања, штрајк глађу, са глобалним захтевима гладних, завршен захтевом за конкретну храну, потресно хорско певање "Живот је леп", жива слика, која подсећа на "Слободу на барикадама" Ежена Делаacroa, срушена потребом да неко чува децу, док жена ради...). Апсурд за апсурдом, до суза.

Исходиште ове колико болне, толико и комичне у свом понављању, приче (од средњовековне тортуре, преко Делаacroa из деветнаестог века, до данашњег дана, у коме су многи стварно гладни и очајни до сечења прстију и вешања) је у вечном миру, у смрти, где борба за власт, која се показује као нечија (свачија) борба за голи живот и достојанство, престаје, остављајући само сету, неутрална сећања, која се, у репетитивном набрајању година и страдалих губи у хладној статистици, која уништава сваки идеализам, индивидуализам, правду, херојство.

Ако је то излаз, како представа предлаже, онда све што је на сцени током нешто више од једног сата трајања драмске, трагичне радње, добија потпуно нови израз. Свака метафора, не само свака порука, губи битку пред самоуништењем, које вреба...

Драгана Бошковић, *Вечерње новости*



ВЕЧЕРАС

НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ СУБОТИЦА

РАДНИЧКА ХРОНИКА

Петар Михајловић

Режија: ВЕЉКО МИЋУНОВИЋ
Драматург: СЛОБОДАН ОБРАДОВИЋ
Сценограф: МАРИЈА КАЛАБИЋ
Костимограф: МАРКО МАРОСИУК
Сарадник за сценски покрет: ИГОР ГРЕКСА
Музичар: ГЕЗА КУЧЕРА МЛ.

Играју:

СРЂАН СЕКУЛИЋ
БОЈАНА МИЛАНОВИЋ
ЈЕЛЕНА МИХАЈЛОВИЋ
МИЛАН ВЕЈНОВИЋ
ДИМИТРИЈЕ ДИНИЋ
ИГОР ГРЕКСА
МАРКО ВАСИЉЕВИЋ
ДИМИТРИЈЕ АРАНЂЕЛОВИЋ

ЈПФ НА

САЈТ
uzickopozoriste.rs

САЈТ ФЕСТИВАЛА
www.jpof.uzickopozoriste.rs

НА ДРУШТВЕНИМ МРЕЖАМА
FACEBOOK i INSTAGRAM
[@narodnopolozoristeuzice](https://www.instagram.com/narodnopolozoristeuzice)



ПИСМО ИЗ УЖИЦА

ПИШЕ:
Зоран Јеремић

Драги Љубо,
Ако изузем назеб после синоћње провале облака у седмој слици Твоје драме, чему се, искрен да будем, од Јагоша нисам надао (тако нам и треба кад смо га размазили Ардалионима), ја сам здраво и добро које и Теби желим.

Испратисмо синоћ „Шопаловиће“ ко кићене сватове. А и они потегли на овом кијамету чак из Београда да нама покажу ко смо и какви смо. Као да ми то не знамо, само нећемо да кажемо. Немамо ни коме, јер сви слушају само једног који тврди да зна и оно што нико не зна. Лепо она глумица кварцована варљивим ужичким сунцем рече: „У мраку пред овом завесом / мудраци надбудалише / будале, а будале / надмудрише мудраце!“

Нећеш веровати, цела два боговетна дана Београђани су монтирали окупацијско Ужице. Процврчали смо од нестрпљења. Чак је и мој стрико Илија, Твој побратим, морао да сиђе с Калуђерских бара да лично преконтролише вешала на Житној пијаци. Да су монтирали данашње Ужице остали би најмање годину дана, блокирали би нам хотелске капацитете до Ђурђевдана.

Драги Љубо, нека остане међу нама, није време ни место да Ти причам, али Благоје је продао ону приземљушу поред Ђетиње грађевинском инвеститору. Ацића двориште сија као у филму „Параноја у Лас Вегасу“. Невоља је што се Благоју опет отворила диза. Гина тврди да је подсећа на уредника ТВ дневника, као да је, после Дњепра и Волге, због сиријске ситуације отворио воденицу и на Еуфрату.

Народ ко народ, свашта прича. Веле и да се Дробац професионално преоријентисао у духу дуалног образовања. Експресно се дошколовао на тродневном сега-мега факултету па са батинања килом прешао на завртање ушију затезним каматама.

У Сињевцу иначе више не пеку пурењке, не пуше свилу и не праве фењере од тикава. Сви живе „форма идеале“, на божјој вересији и трудничком боловању.

Не морају сви да знају, али морам још ово да Ти кажем. Глумци су добро акцентовали топониме, а музике је толико било да сам у једном тренутку помислио да сам на јавном слушачком часу радио емисије за наше људе који живе и раде далеко од родног краја. Чини ми се да се та емисија зове „Вечерас заједно“.

А и како би другачије ми испред позорнице и ми на сцени него заједно. У потрази за видовом травом.

ОЦЕНА ПУБЛИКЕ

БДП У КОПРОДУКЦИЈИ СА БЕО АРТ ПРОДУКЦИЈОМ БЕОГРАД
ЧИТАЧ 4.71

НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ САРАЈЕВО
О МЕДВЈЕДИМА И ЉУДИМА 4.13

ЈУГОСЛОВЕНСКО ДРАМСКО ПОЗОРИШТЕ БЕОГРАД
ПУТУЈУЋЕ ПОЗОРИШТЕ ШОПАЛОВИЋ 4.95

Поглед из гондоле



Стручни жири је са домаћином Немањом Ранковићем, уметничким директором НП Ужице и ЈПФ-а имао прилику да се данас провоза златиборском, најдужом панорамском гондолом на свету. Уживали су у погледу из кабине на лепоте Златибора.



Вестиш

RADIO 99.2 FM
UŽICE



UŽICE MEDIA



infoera



Издаје: Савет XXV Југословенског позоришног фестивала Ужице 2021.

Уређује: редакцијски одбор: Радојка Поповић - уредник, Ненад Ковачевић, Верица Туцовић, Мирјана Петровић, Ана Милошевић, Богдан Дамњановић, Зоран Јеремић, Алмир Имширевић.

Тираж: 200 примерака • Штамп: Графопронт, Ужице